

<https://doi.org/10.15407/socium2020.02.138>
УДК 330.3:338.48

Ангелко І.В., канд. екон. наук, старший викладач кафедри економіки і маркетингу Інституту підприємництва та перспективних технологій Національного університету “Львівська політехніка”, вул. Горбачевського, 18, Львів, 79044, Україна, email: iryua.anhelko@gmail.com, ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0003-2098-9170>

ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ТУРИСТИЧНОГО РЕГІОНУ (НА ПРИКЛАДІ ДРОГОБИЦЬКОГО РАЙОНУ)

Охарактеризовано особливості визначення інвестиційної привабливості регіонів крізь призму факторів впливу. Доведено, що на інвестиційну привабливість регіонів впливають фактори національного та регіонального рівнів, серед яких вагоме місце посідає туризм. З позиції розвитку туризму для підвищення рівня інвестування конкретного регіону важливе значення має оцінка його туристичної привабливості: наявність туристичних ресурсів, сучасної розвинутої матеріально-технічної бази туризму, доступної та достатньої інформації про регіон, яка відповідає потребам туристів і забезпечує досягнення максимального соціально-економічного ефекту. Виявлено, що за допомогою оцінки конкретного компонента туристичної привабливості регіону приймається рішення щодо залучення певного обсягу інвестиційних ресурсів (як внутрішніх, так і зовнішніх (іноземних)) для розвитку цієї галузі. На основі класифікації чинників впливу на інвестиційну привабливість туристичного регіону з позиції його соціально-економічного розвитку, інвестиційної діяльності та стану туристичної інфраструктури запропоновано пріоритетні напрями підвищення інвестиційної привабливості Дрогобицького району, як туристичного регіону. Серед пріоритетних напрямів підвищення інвестиційної привабливості Дрогобицького району визначено низку заходів щодо проведення ліберальної адміністративної та податкової політики місцевими органами влади, а також здійснення регіонального брендингу – одного з найдієвіших інструментів маркетингу території, що дозволяє виробити сталу стратегію розвитку регіону, метою якого є створення конкурентоспроможності регіону, позиціонування туристичного продукту в Україні та за кордоном, формування позитивного іміджу регіону. Узагальнено, що позитивного ефекту від реалізації запропонованих напрямів підвищення інвестиційної привабливості туристичного регіону можна досягти лише при комплексному їх використанні з урахуванням змін ринкового середовища.

Ключові слова: інвестиції, інвестиційна привабливість, інвестиційна привабливість туристичного регіону, інвестиційне забезпечення, туристична привабливість, туристичні ресурси.

Anhelko I.V., PhD. (Economics), Senior Lecturer, Institute of Enterprise and Advanced Technologies, Lviv Polytechnic National University, 18, Gorbachevsky Str., Lviv, 79044, Ukraine, email: iryua.anhelko@gmail.com, ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0003-2098-9170>

FOCUS AREAS FOR INCREASING THE INVESTMENT ATTRACTIVENESS OF THE TOURIST REGION (ON THE EXAMPLE OF DROHOBYCH DISTRICT)

Paper highlights and characterises the peculiarities of determining the investment attractiveness of regions through the prism of influence factors. It is proved that the attractiveness of regions is influenced by factors at national and regional levels, among which tourism is of great importance. From the standpoint of tourism development, to increase the level of investment in a particular region, it is important to assess its tourist attractiveness. This assessment means the availability of tourist

© Ангелко І.В., 2020

resources, a modern developed logistical base of tourism, accessible and sufficient information about the region, which would meet the needs of tourists and ensure maximum social and economic impact. It is determined that based on the assessment of a specific component of the tourist attractiveness of the region, a decision is made to attract a certain amount of investment resources (both internal and external (foreign)) in the development of this industry. Based on the classification of factors influencing the investment attractiveness of the tourist region from the standpoint of its socio-economic development, investment activities and the state of tourist infrastructure, priority areas for increasing the investment attractiveness of Drohobych as a tourist region are proposed. Among the priority areas for increasing the investment attractiveness of Drohobych region are a number of measures to implement liberal administrative and tax policies by local authorities, as well as regional branding – one of the most effective marketing tools, which allows to develop a sustainable strategy for regional development, positioning of a tourist product in Ukraine and abroad, formation of a positive image. It is generalized that the positive effect from realization of the offered areas for increase of investment attractiveness of tourist region, can be reached only at their complex use taking into account changes of the market environment.

Keywords: *investments, investment attractiveness, investment attractiveness of the tourist region, investment support, tourist attractiveness, tourist resources.*

Протягом останніх років внаслідок економічної кризи в Україні знизився загальний потенціал всіх сфер суспільного життя, а також економічний розвиток країни. Для поліпшення ситуації країна потребує значних інвестицій, які допоможуть забезпечити не тільки економічне зростання шляхом впровадження новітніх технологій, оновлення економічної бази, відтворення оптимальних структурних пропорцій в економіці країни та її регіонів, але й забезпечать повноцінне функціонування суб'єктів господарювання та збільшать конкурентоспроможність національного виробництва у цілому.

Процес залучення інвестицій прямо пов'язаний з інвестиційною привабливістю окремого об'єкта інвестування. З огляду на це, перед прийняттям рішення щодо інвестування окремого регіону необхідно визначити та здійснити оцінку його інвестиційної привабливості. У цьому зв'язку і набуває актуальності питання визначення та дослідження головних проблем інвестиційної привабливості регіонів і напрямів її підвищення в умовах розвитку останніх.

Дослідженню теоретичних і практичних аспектів, змісту та особливостей оцінки інвестиційної привабливості окремих регіонів присвячено праці багатьох вітчизняних і зарубіжних вчених, зокрема І.О. Бланка, О.С. Власюка, О.В. Гаврилюка, Б.О. Губанського, Г.І. Давидовської, А.П. Дуки, І.В. Драгана, В.М. Захожая, С.О. Іщука, Г.Ю. Микитишиної, Т.В. Кулініч, Л.М. Петкової, С.А. Петровської, Т.В. Погорелової, О.Р. Савлук, Г.В. Сидор, С.В. Степаненка, І.В. Хмарської, Л.В. Шинкарук. Проте питання визначення та оцінки інвестиційної привабливості регіонів залишається досить відкритим і потребує детальнішого аналізу. На нашу думку, важливим є питання визначення головних аспектів підвищення інвестиційної привабливості регіону з урахуванням різних умов і факторів впливу.

Метою статті є висвітлення пріоритетних напрямів підвищення інвестиційної привабливості туристичного регіону на прикладі Дрогобицького району. Відповідно до мети сформувано такі завдання:

– визначення сутності інвестиційної привабливості регіону;

- аналіз чинників впливу на інвестиційне середовище регіону;
- виявлення чинників впливу на інвестиційну привабливість туристичного регіону щодо його соціально-економічного розвитку, інвестиційної діяльності та стану туристичної інфраструктури;
- формування пріоритетних напрямів підвищення інвестиційної привабливості Дрогобицького району крізь призму розвитку туристичної галузі.

Для досягнення мети дослідження використано загальнонаукові та спеціальні методи пізнання. Зокрема, у роботі застосовано діалектичний метод, методи порівняння та узагальнення, групування та систематизації, аналізу й синтезу, прийоми табличного та графічного відображення результатів дослідження. За допомогою методів діалектичного пізнання, порівняння та узагальнення виявлено основні чинники формування інвестиційної привабливості регіону, а також компоненти його туристичної привабливості.

За допомогою аналізу чинників впливу на інвестиційну привабливість туристичного регіону виявлено основні пріоритетні напрями підвищення інвестиційної та туристичної привабливості регіону на прикладі Дрогобицького району. Інформаційною базою дослідження слугували праці вітчизняних і зарубіжних вчених, дані періодичних видань.

В економічній практиці немає єдиного визначення поняття “інвестиційна привабливість регіонів”, оскільки різні науковці “вкладають” у це поняття різний зміст внаслідок власного розуміння окремих аспектів і особливостей формування інвестиційного клімату конкретних регіонів. Зокрема, економісти Г.В. Сидор та Г.І. Давидовська визначають інвестиційну привабливість регіону як якісну та кількісну характеристику об’єкта можливого інвестування в певний момент часу, що складається із сукупності як об’єктивних, так і суб’єктивних факторів, впливає на рішення інвестора щодо доцільності інвестування у цей об’єкт і можливості здійснення інвестиційної діяльності [1, с. 187]. На думку О.Р. Савлук, інвестиційна привабливість регіону – складна економічна категорія, за допомогою якої формується характеристика спроможності регіону залучати капітал [2, с. 32].

Т.В. Погорелова та Г.Ю. Микитишина розглядають інвестиційну привабливість регіону як сукупність політичних, соціальних, інституціональних, екологічних та економічних умов функціонування регіону, що забезпечують стабільність інвестиційної діяльності вітчизняних і зарубіжних інвесторів [3, с. 251–252]. С.О. Ішук та Т.В. Кулініч визначають інвестиційну привабливість як інтегральний показник, що об’єднує систему формальних і неформальних критеріїв, за якими обумовлюється доцільність вкладення капіталу в потенційний об’єкт інвестування; сукупність певних параметрів і характеристик, притаманних цьому регіону, які дозволяють йому залучати необхідний обсяг капіталу на взаємовигідних з інвесторами умовах [4, с. 71]. А.П. Дука вважає, що на регіональному рівні інвестиційна привабливість характеризується яскраво вираженою специфікою, яка, насамперед, стосується особливостей формування потенціалів кожної території, розміщення магістралей, агрокліматичних умов [5]. Л.В. Шинкарук трактує інвестиційну привабливість регіону як сукупність мікро-

та макрофакторів, що формують загальне уявлення потенційного інвестора про регіон і надають йому можливість виявити, наскільки досліджуваний регіон може бути привабливим і вигідним для інвестування [6, с. 56]. Аналогічне визначення інвестиційної привабливості регіону у свої працях наводить М.В. Микитюк [7, с. 207].

На думку економіста С.В. Степаненка, інвестиційна привабливість регіонів – незаперечний чинник стабільного соціально-економічного розвитку регіону і країни; визначається як відповідність регіону головним цілям інвесторів, що полягають у прибутковості, безризиковості та ліквідності інвестицій [8]. Л.М. Петкова розглядає інвестиційну привабливість регіону як сукупність об'єктивних і суб'єктивних умов, що сприяють або перешкоджають процесу інвестування національної економіки на макро-, мезо- і мікрорівнях [9, с. 43]. І.В. Хмарська, В.М. Захожай та М.С. Кіт вважають, що інвестиційна привабливість регіонів – це інтегральна характеристика окремих регіонів країни з позицій ефективності здійснення в них інвестиційної діяльності [10, с. 138–139; 11].

С.А. Петровська визначає інвестиційну привабливість регіону, як інтегральну характеристику окремого регіону країни з позиції інвестиційного клімату, рівня розвитку інвестиційної інфраструктури, можливостей залучення інвестиційних ресурсів та інших факторів, які істотно впливають на формування дохідності інвестицій та інвестиційних ризиків. При цьому економіст акцентує увагу на тому, що це визначення необхідно розширити шляхом додавання в нього екологічної складової інвестиційної привабливості регіону, тобто врахування ще й екологічного стану території [12, с. 92].

Узагальнюючи запропоновані різними вченими визначення поняття “інвестиційна привабливість регіонів”, можна виокремити такі основні його ознаки:

- доцільність вкладання коштів (матеріальних ресурсів);
- рівень задоволення вимог або інтересів інвестора, забезпечення стабільності його діяльності;
- фінансово-майновий стан регіону та перспективи його розвитку;
- сукупність об'єктивних і суб'єктивних (зовнішніх і внутрішніх) умов.

Водночас інвестиційна привабливість окремого регіону формується під дією певних чинників національного та регіонального рівнів (рис. 1), які безпосередньо впливають (позитивно чи негативно) на інвестиційне середовище регіону [1, с. 186].

Одним з головних чинників, який сприяє припливу інвестицій (у тому числі й іноземних) у регіони, є туризм. Власне розвиток туристичної галузі, як показує досвід, у сучасних умовах господарювання є саме тим стимулом, що дозволяє залучити інвестиції в регіони та досягти сильної конкурентної позиції на світовій арені [13, с. 97; 14; 15, с. 32].

У цілому для підвищення рівня інвестування конкретного регіону з позиції розвитку туризму необхідно, насамперед, оцінити його туристичну привабливість.

Туристична привабливість регіону – це наявність туристичних ресурсів, сучасної розвинутої матеріально-технічної бази туризму, доступної та достатньої інформації про регіон, які відповідають потребам туристів і забезпечують досягнення максимального соціально-економічного ефекту (рис. 2) [16; 17, с. 119–120].

Рис. 1. Класифікація чинників формування інвестиційної привабливості регіону

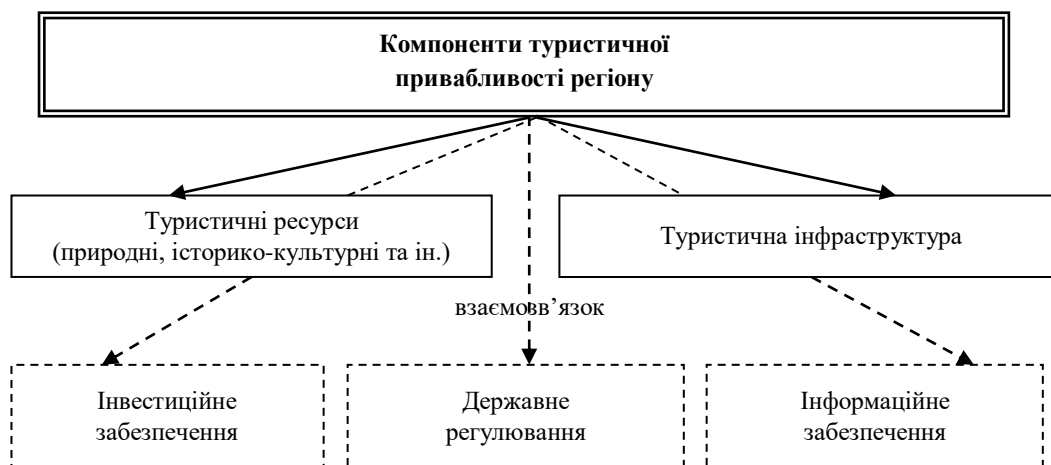

Рис. 2. Компоненти туристичної привабливості регіону

За допомогою оцінки конкретного компонента туристичної привабливості регіону можна прийняти рішення щодо залучення як внутрішніх, так і зовнішніх (іноземних) інвестицій у розвиток цієї галузі. При цьому потенційні джерела залучення інвестиційних ресурсів можуть бути різноманітними (табл. 1) [13, с. 97].

Таблиця 1

Потенційні джерела інвестицій у туристичну галузь

Класифікаційна ознака джерела	Джерела інвестицій
Ендогенні (внутрішні)	Власні кошти: прибуток, амортизація, дивіденди, збільшення статутного капіталу
Екзогенні (зовнішні)	Позичкові кошти: безвідсоткові позики, випуск боргових цінних паперів, пільговий інвестиційний кредит, позики фінансових установ (кредит, лізинг тощо)
	Бюджетне фінансування: із загальнодержавного бюджету, бюджетів регіонів, позабюджетних цільових фондів
	Інші джерела: фінансування в межах зарубіжних програм і з благодійних фондів, страхові відшкодування

У цілому на інвестиційну привабливість туристичного регіону впливає ряд чинників (рис. 3), серед яких вагомими є [13, с. 97; 15]:

- рівень соціально-економічного розвитку туристичного регіону;
- інвестиційна діяльність туристичного регіону;
- рівень розвитку туристичної сфери регіону (забезпеченість туристичною інфраструктурою та туристичними ресурсами, динаміка потоків туристів тощо).

Рис. 3. Чинники впливу на інвестиційну привабливість туристичного регіону

В економічній практиці зустрічається класифікація чинників, які стримують розвиток формування позитивного інвестиційного клімату в туристичній сфері окремого регіону. Згідно з цією класифікацією, виокремлюють галузеві та зовнішні чинники [7, с. 208; 18, с. 10–11].

До галузевих чинників, що перешкоджають формуванню позитивного інвестиційного клімату в туристичній сфері України, належать:

- недостатній рівень розвитку мережі та об'єктів туристичної інфраструктури, їх невідповідність світовим стандартам;

- відсутність скоординованої висококваліфікованої та грамотної системи дій з реалізації туристичного продукту України на світовий ринок, яка давала б вагомі позитивні результати;
- технологічна відсталість галузі;
- низький рівень обслуговування, зумовлений загальною кваліфікацією працівників галузі;
- брак практичного застосування туристичних технологій, які в розвинутих країнах набули ознак буденної ужитковості.

Головні зовнішні чинники, що стримують розвиток формування позитивного інвестиційного іміджу в туристичній сфері України, спричинені повільністю та несподіваністю економічних реформ: несприятливістю умов для підприємництва у цілому та туристичного бізнесу зокрема, недосконалістю та навіть певною агресивністю нормативно-правового поля, внаслідок чого відсутні необхідні інвестиції для розвитку туристичної галузі [18, с. 10–11].

Враховання цих чинників є досить вагомим при формуванні пріоритетних напрямів підвищення інвестиційної привабливості окремих туристичних регіонів – територій, які володіють окремими об'єктами туристичних інтересів і в межах яких існує можливість надання необхідних для задоволення потреб туристів послуг такої якості, на яку вони очікують.

Розглянемо особливості формування пріоритетних напрямів підвищення інвестиційної привабливості туристичного регіону на прикладі Дрогобицького району.

Дрогобицький район належить до Західнопередкарпатського туристичного суб-регіону, де стан і перспективи розвитку туристично-рекреаційної індустрії були і залишаються одними з найкращих в Україні [19]. Його природно-ресурсний потенціал у поєднанні з вигідним географічним положенням щодо міжнародного (Е 50) та державного (автомобільних шляхів) сполучення, та наявний багаторічний досвід і напрацювання у сфері рекреації є достатньо вагомою передумовою розвитку системи туризму, санаторно-курортного лікування, оздоровлення та відпочинку, орієнтованих як на внутрішніх, так і на зовнішніх споживачів.

Зазначений район є привабливим своїми гірськими ландшафтами, історичними місцями, пов'язаними з життям і діяльністю Івана Франка, національно-визвольними подіями. У ньому налічується 11 пам'яток архітектури (переважно споруди сакральної архітектури) та 14 археологічних пам'яток.

Дрогобицький район є одним з найкращих курортних регіонів України. Унікальні природні ландшафти, цілющі мінеральні джерела сприяють повноцінному відпочинку та лікуванню. У рекреаційній зоні району можна пройти курс лікування різноманітними лікувальними мінеральними водами (бромними, йодними, без специфічних домішок і компонентів; хлоридно-натрієвими, сульфатовмістними розсолами; розсолами із залізистими та содовими компонентами; розсолами з підвищеним вмістом органічних речовин, зокрема “Нафтуса”).

Таким чином, Дрогобицький район – туристичний регіон, що має у своєму розпорядженні об'єкти туристичного інтересу (пам'ятки історії та культури, музеї, природні

атракції тощо), пропонує певний набір послуг (у тому числі й оздоровчі), необхідні для задоволення потреб туристів.

Проте, незважаючи на широкий туристично-рекреаційний потенціал Дрогобицького району та розвиток туризму в регіоні, процес його становлення й інтенсивність освоєння перебуває на початковій стадії, що зумовлено відсутністю достатнього обсягу інвестицій. Власне від обсягу та структури останніх у сфері туризму залежать [15, с. 32; 20, с. 416; 21, с. 51-52]:

- динаміка розвитку галузі на довгострокову перспективу;
- фінансово-економічні показники роботи галузі в майбутньому;
- якісні характеристики туристичних об'єктів і підприємств туристичної сфери у перспективі;
- пропускна спроможність, виробнича потужність і місткість туристичних об'єктів;
- структурна пропорційність розвитку галузі (взаємоузгодженість розвитку засобів розміщення туристів, транспорту, мереж харчування, зв'язку тощо);
- загальна кон'юнктура туристичного попиту та пропозиції в територіальному розрізі (конкурентне середовище).

Органами Дрогобицької районної державної адміністрації з метою поліпшення туристичної ситуації в районі та залучення додаткових інвестицій в регіон передбачено виконання таких пріоритетних завдань:

- дослідження, підготовка інвестиційних пропозицій та їх активна промоція;
- оновлення бази інвестиційних пропозицій;
- розроблення генеральних планів таких населених пунктів: Михайлівці, Рихтичі, Бистриця, Новошичі, Раневичі, Дерезичі, Попелі, Уличне, Унятичі, Уріж, смт. Підбуж, смт. Меденичі;
- розроблення детальних планів територій, паспортів прив'язки будівництва;
- укладання договорів про пайову участь у створенні та розвитку інженерно-транспортної та соціальної інфраструктури;
- функціонування містобудівного кадастру;
- створення нових туристичних маршрутів.

Пріоритетний розвиток туризму Дрогобицького району державна адміністрація вбачає у:

- здійсненні промоції Дрогобицького району крізь призму постаті Івана Франка;
- створенні локальної зони відпочинку біля Меденицького зоопарку “Лімпопо” за кошти міжнародного гранту;
- започаткуванні школи верхової їзди при зоопарку “Лімпопо”;
- організації локальних місць відпочинку на територіях Новокропивницької, Довжанської та Гірської сільських рад;
- промоції автентичного кулінарного маршруту “Прикарпатська кухня”;
- проведенні щорічного промо-туру “Стежками Івана Франка”.

Отже, туристична діяльність Дрогобицького району є найперспективнішою сферою для інвестування, власне тому і виникає необхідність поліпшення умов для залучення інвестицій саме в сферу туризму та рекреації цього району.

На рис. 4 подано основні пріоритетні напрями підвищення інвестиційної та туристичної привабливості Дрогобицького району.

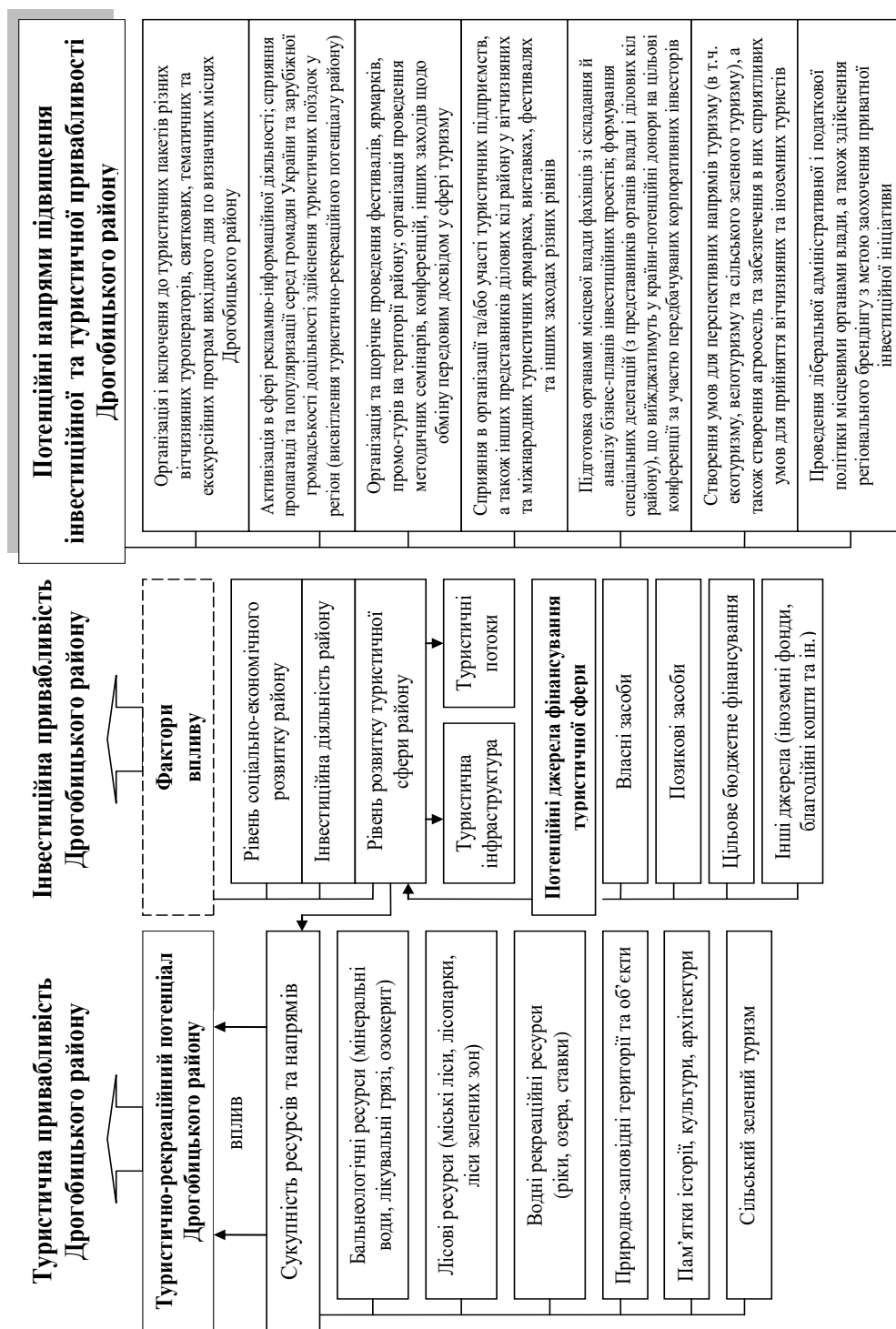

Рис. 4. Пріоритетні напрями підвищення інвестиційної та туристичної привабливості Дрогобицького району

Відповідно до представленої моделі, до потенційних напрямів підвищення інвестиційної та туристичної привабливості Дрогобицького району належать:

1. Організація та включення до туристичних пакетів різних вітчизняних туроператорів, які здійснюють обслуговування як вітчизняних, так і іноземних туристів на території України, святкових, тематичних та екскурсійних програм вихідного дня визначними місцями Дрогобицького району.

Дрогобицький район може запропонувати туристам, у тому числі й іноземним цікаві туристичні маршрути, адже регіон має достатню інфраструктуру для відпочинку, великий природний потенціал, чимало історичних пам'яток. Так, багата історико-культурна спадщина району може бути використана як важливий елемент субрегіональної пропозиції у сфері пізнавального, етнографічного й етнічно-сентиментального туризму для польських і німецьких туристів. Водночас різноманітна та відома лікувально-бальнеологічна база району спроможна розширити спектр і спеціалізацію пропонованих послуг; поштоvhом для цього може стати економічна зона "Курорт-поліс Трускавець" і розбудова загальнодержавного курорту для дітей у Східниці.

Дрогобицький район має також зручне комунікаційне сполучення (автомобільне та залізничне) з Києвом і обласними містами на Заході та Сході України, що створює сприятливі умови для розвитку транзитного туризму та можливості для залучення відпочиваючих з різних куточків України.

2. Активізація органів місцевої влади в сфері рекламно-інформаційної діяльності; сприяння пропаганді та популяризації серед громадян України і зарубіжної громадськості доцільності здійснення туристичних поїздок у регіон (висвітлення туристично-рекреаційного потенціалу району через ЗМІ, інтернет тощо; організація проведення масштабних прес-турів для ЗМІ та різних туроператорів, у тому числі іноземних).

3. Організація та щорічне проведення фестивалів, ярмарків, промо-турів на території району із залученням іноземних туристів; організація проведення методичних семінарів, конференцій, симпозіумів та інших заходів щодо обміну передовим досвідом у сфері туризму. Як відомо, важливу роль у розвитку туризму відіграють різноманітні фестивалі, спортивні змагання та національні забави. Проведення цих заходів на території Дрогобицького району дозволить залучити додаткові потоки туристів як на курорти Трускавець і Східниця, так і безпосередньо в гірські місцевості цього району.

4. Сприяння в організації та/або участі представників місцевої влади, туристичних підприємств, а також ділових кіл району у міжнародних туристичних ярмарках, виставках, фестивалях та інших заходах міжнародного рівня.

5. Підготовка органами місцевої влади фахівців зі складання й аналізу бізнес-планів інвестиційних проєктів; формування спеціальних делегацій (з представників органів влади та ділових кіл району), що виїжджатимуть у країни – потенційні донори на цільові конференції за участю передбачуваних корпоративних інвесторів.

6. Створення умов для перспективних напрямів туризму, а також агроосель, забезпечення в них сприятливих умов для прийняття вітчизняних та іноземних туристів.

Сьогодні найпопулярнішими та поширеними видами туризму є екотуризм, велотуризм і сільський зелений туризм. Незважаючи на свою цікавість і перспективу, ці види туризму, на жаль, не дістали ще достатнього розвитку у Дрогобицькому районі. Власне тому органам місцевої влади з метою підвищення рівня розвитку туристичної галузі району та його інвестиційної привабливості необхідно значну увагу приділити стратегічним напрямкам становлення цих видів туризму на території району.

7. Проведення ліберальної адміністративної та податкової політики місцевими органами влади, а також здійснення регіонального брендингу (одного з найдієвіших інструментів маркетингу території, що дозволяє виробити сталу стратегію розвитку регіону, метою якого є створення конкурентоспроможності регіону, позиціонування туристичного продукту в Україні та за кордоном, формування позитивного іміджу) з метою заохочення приватної інвестиційної ініціативи.

На нашу думку, заходи з проведення ліберальної адміністративної та податкової політики Дрогобицької районної державної адміністрації для залучення інвестиційних ресурсів у сферу розвитку туризму, насамперед, повинні передбачати:

- застосування пільг чи мінімальних ставок при нарахуванні та сплаті туристичного збору для новостворених туристичних підприємств упродовж певного періоду;

- скасування сплати туристичного збору для підприємств, які займаються розвитком зеленого туризму;

- звільнення від орендної плати за землю суб'єктів господарювання, які планують будівництво нових туристичних об'єктів (у тому числі із залученням іноземних інвестицій) на території туристичного регіону упродовж терміну будівництва, а також періоду окупності об'єкта туристичної інфраструктури;

- застосування пільгових тарифів на комунальні послуги об'єктів туристичної інфраструктури туристичного регіону державної та комунальної власності (санаторіїв, баз відпочинку, музеїв тощо);

- скорочення кількості перевірок усіх об'єктів туристичної інфраструктури та спрощення системи отримання дозвільних документів районного рівня.

Стосовно заходів щодо проведення брендингу на регіональному рівні, то вони повинні передбачати виконання ряду завдань зі створення:

- нормативно-правової бази для залучення інвестицій у регіон;

- регіонального фонду зі страхування інвестицій;

- спеціалізованого регіонального органу з координації інвестиційної діяльності району.

Крім зазначених напрямів підвищення інвестиційної та туристичної привабливості Дрогобицького району, до числа пріоритетних слід віднести й створення сучасної інфраструктури, у тому числі транспорт, технічно оснащене складське господарство, телекомунікації, ділову інфраструктуру та побутовий сервіс. Без цього практично неможливими є перехід до повноцінного ринку та широкий розвиток міжнародної інвестиційної діяльності. У цілому розвиток туристичної галузі є не тільки актуальним, але й привабливим для зарубіжних інвесторів, оскільки у відносно короткі строки вона стає рентабельною та одночасно створюється сприятливе матеріальне підґрунтя для подальшої ділової активності іноземного капіталу.

Висновки. Таким чином, для підвищення ефективності інвестиційної діяльності в туристичній галузі Дрогобицького району необхідно: максимально ефективно використовувати рекреаційні ресурси та конкурентні переваги району; розширити базу інвестиційних ресурсів через пільгові механізми податкової, митної та кредитної політики; спростити проблеми організаційно-бюрократичного характеру; розбудувати та модернізувати інфраструктуру регіонального розвитку.

Підсумовуючи, доцільно зазначити, що кожний із запропонованих напрямів підвищення інвестиційної та туристичної привабливості Дрогобицького району здійснює вагомий вплив на становлення (забезпечення) високого рівня розвитку туристичної галузі регіону, а також розвитку супутніх індустрій і сфер, що у цілому дозволить забезпечити не тільки поступовий динамічний розвиток туристичної сфери, але й поліпшить його економічну ситуацію завдяки збільшенню наповнення місцевого бюджету. Незважаючи на це, для досягнення позитивного ефекту реалізацію зазначених заходів необхідно здійснювати в комплексі з урахуванням змін ринкового середовища.

На нашу думку, перспективою подальших досліджень є розроблення інвестиційної програми розвитку туристичного регіону, яка повинна містити комплекс практичних заходів щодо розвитку туристичної галузі, зокрема через призму створення сприятливих умов для залучення інвестицій (у тому числі й іноземних) у розвиток матеріально-технічної бази та створення туристичних продуктів, які повністю відповідали б потребам ринку.

Список використаних джерел

1. Сидор Г.В., Давидовська Г.І. Інвестиційна привабливість регіонів. *Сталий розвиток економіки*. 2015. № 2 (27). С. 184–189.
2. Савлук О. Оцінка інвестиційної привабливості регіонів України. *Вісник Київського національного торговельно-економічного університету*. 2013. № 5. С. 31–44.
3. Погорелова Т.В., Микитишина Г.Ю. Аналіз інвестиційної привабливості регіонів України за допомогою статистичних методів. *Вісник соціально-економічних досліджень*. 2014. № 2 (53). С. 251–258.
4. Ішук С.О., Кулініч Т.В. Оцінювання інвестиційної привабливості регіону: методичний аспект. *Регіональна економіка*. 2010. № 3. С. 71–78.
5. Дука А.П. Теорія та практика інвестиційної діяльності. Інвестування: підручник для студ. ВНЗ. 2-ге вид. Київ: Каравела, 2008. 432 с.
6. Шинкарук Л.В. Іноземні інвестиції: їх роль у становленні та розвитку економіки (регіональний аспект). Чернівці: Рута. 2000. 174 с.
7. Микитюк М.В. Інвестиційна привабливість туристичної галузі регіону. *Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки*. 2013. Вип. 3. С. 206–208.
8. Степаненко С.В. Інвестиційна привабливість регіонів та інноваційна політика в контексті сталого економічного зростання. *Державне будівництво*. 2012. № 2. URL: <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/db/2012-2/doc/2/10.pdf>
9. Петкова Л., Проскурін В. Муніципальні інвестиції та кредити: навч. посіб. Київ, 2006. 158 с.
10. Хмарська І.В. Проблеми формування та оцінювання інвестиційної привабливості регіонів України. *Регіональна економіка*. 2003. № 3. С. 138–146.
11. Захожай В., Кіт М. Статистика інвестиційної діяльності. *Персонал*. 2007. № 8. С. 10–17. URL: <http://personal.in.ua/article.php?id=548>

12. Петровська С.А. Оцінка інвестиційної привабливості регіону: порівняльний факторний аналіз. *Механізм регулювання економіки*. 2012. № 2. С. 90–97.
13. Січка І.І. Фактори впливу на інвестиційну привабливість туристичної та туристично-рекреаційної галузі України. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2016. Вип. 10. Ч. 2. С. 96–100.
14. Мархонос С.М., Турло Н.П. Туристична сфера як фактор підвищення інвестиційної привабливості регіону. *Економіка. Управління. Інновації*. 2012. № 1 (7). URL: http://tourlib.net/statti_ukr/marhonos.htm
15. Безхлібна А.П. Інвестиційна привабливість як чинник розвитку туристичної галузі Запорізького регіону. *Science Rise*. 2016. № 5/1 (22). С. 32–36. <https://doi.org/10.15587/2313-8416.2016.69757>
16. Колесник О.О. Економічна оцінка туристичної привабливості України. *Економіка. Управління. Інновації*. 2010. № 1 (3). URL: http://tourlib.net/statti_ukr/kolesnyk3.htm
17. Кривега К.В. Туристична інфраструктура: поняття та складові. *Гуманітарний вісник ЗДІА*. 2005. Вип. 21. С. 118–124.
18. Туболець І.І. Чинники формування інвестиційної привабливості регіону. *Інвестиції: практика та досвід*. 2008. № 20. С. 9–11.
19. Зінько Ю., Мальська М., Антонюк Н. Розвиток туристичних продуктів і інвестицій на Львівщині. *Соціально-економічне гуртування у контексті модернізації транскордонних регіонів. Програма сусідства Польща-Білорусь-Україна TACIS CBC. Жешув, 2008. С. 393–404.*
20. Мальська М.П., Рутинський М.Й., Білоус С.В., Мандюк Н.Л. Економіка туризму: теорія та практика: підручник. Київ: Центр учбової літератури, 2016. 544 с.
21. Січка І.І. Туристично-рекреаційний потенціал Закарпаття та проблеми інвестиційного забезпечення регіону. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія Економіка*. 2011. Вип. 2 (34). С. 47–53.

Отримано 30.04.20 та оновлено 12.05.20

References

1. Sidor, H.V., Davydovska, G.I. (2015). Investment attractiveness of regions. *Sustainable economic development*, 2 (27), 184-189 [in Ukrainian]
2. Savluk, O. (2013). Assessment of investment attractiveness of Ukrainian regions. *Bulletin of Kyiv National University of Trade and Economics*, 5, 31-44 [in Ukrainian]
3. Pogorelova, T.V., Mykytyshyn, G.Yu. (2014). Analyzing the investment attractiveness of Ukrainian regions using statistical methods. *Socio-Economic Research Bulletin*, 2 (53), 251-258 [in Ukrainian]
4. Ischuk, S.O., Kulinich, T.V. (2010). Estimation of regional investment attractiveness: methodical aspect. *Regional economy*, 3, 71-78 [in Ukrainian]
5. Duka, A.P. (2008). The theory and practice of investment activity. Investment: textbook: for University students. Kyiv: Caravela [in Ukrainian]
6. Shinkaruk, L.V. (2000). Foreign investments: their role in the formation and development of the economy (regional aspect). Chernivtsi: Ruta [in Ukrainian]
7. Mykytyuk, M.V. (2013). Investment attractiveness of the tourist industry of the region. *Bulletin of Chernivtsi Trade and Economic Institute. Economic sciences*, 3, 206-208 [in Ukrainian]
8. Stepanenko, S.V. (2012). Investment attractiveness of regions and innovation policy in sustainable economic growth. *State construction*, 2. URL: <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/db/2012-2/doc/2/10.pdf> [in Ukrainian]
9. Petkova, L., Proskurin, V. (2006). Municipal investments and loans. Kyiv [in Ukrainian]
10. Khmarska, I.V. (2003). Problems of formation and evaluation of investment attractiveness of Ukrainian regions. *Regional economy*, 3, 138-146 [in Ukrainian]

11. Zakhozhai, V., Kit, M. (2007). Statistics of investment activity. *Personnel*, 8, 10-17. URL: <http://personal.in.ua/article.php?id=548> [in Ukrainian]
12. Petrovska, S.A. (2012). Evaluation of investment attractiveness of the region: a comparative factor analysis. *Mechanism of Economic Regulation*, 2, 90-97 [in Ukrainian]
13. Sichka, I.I. (2016). Factors that influence on the investment attractiveness of the tourism and recreation industry in Ukraine. *Uzhhorod National University Herald. International Economic Relations And World Economy*, 10, 2, 96-100 [in Ukrainian]
14. Markhonos, S.M., Turlo, N.P. (2012). Tourism as a factor for increasing the investment attractiveness of the region. *Economy. Management. Innovation*, 1 (7). URL: http://tourlib.net/statti_ukr/marhonos.htm [in Ukrainian]
15. Bezhlibna, A.P. (2016). Investment attractiveness as a factor in the tourism industry development in Zaporozhye region. *ScienceRise*, 5/1 (22), 32-36. <https://doi.org/10.15587/2313-8416.2016.69757> [in Ukrainian]
16. Kolesnik, O.O. (2010). Economic evaluation of tourist attractiveness of Ukraine. *Economy. Management. Innovation*, 1 (3). URL: http://tourlib.net/statti_ukr/kolesnyk3.htm [in Ukrainian]
17. Krivega, K.V. (2005). Tourism infrastructure: concepts and components. *Humanities bulletin of Zaporizhzhia state engineering academy*, 21, 118-124 [in Ukrainian]
18. Tubolets, I.I. (2008). Formation factors of investment attractiveness of the region. *Investment: practice and experience*, 20, 9-11 [in Ukrainian]
19. Zinko, Yu., Malska, M., Antoniuk, N. (2008). Development of tourist products and investments in Lviv region. Socio-economic grouping in the context of modernization of cross-border regions. Poland-Belarus-Ukraine Neighborhood Program TACIS CBC. Rzeszow, 393-404 [in Ukrainian]
20. Malska, M.P., Rutynskyi, M.I., Bilous, S.V., Mandiuk, N.L. (2016). *Tourism Economics: Theory and Practice*. Kyiv: Center for Educational Literature [in Ukrainian]
21. Sichka, I.I. (2011). Tourism and recreational potential of Transcarpathian region and problems of investment support of the region. *Scientific Bulletin of Uzhhorod University, Series "Economics"*, 2 (34), 47-53 [in Ukrainian]

Received on 30.04.20 and updated on 12.05.20